

Els enfrontaments entre l'exèrcit libanès i militants islamistes, infiltrats en camps de refugiats palestins, han tornat a posar el Líban al límit de la desestabilització. La crisi actual ha mostrat que centenars de milers de desplaçats són un problema greu en un país de petites dimensions.

Fins ara el camp de refugiats palestins de Nahr al-Bared, al Líban, no tenia gairebé història. I han estat les aglomeracions de refugiats en camps propers a Beirut, com els de Sabra i Xatila, Tell Zatar —ja desmantellat— o Burj el Brajne —prop dels suburbis xiïtes de la capital— i sobretot el d'Ain al-Helue, els que han tingut problemes importants els darrers trenta anys. Rere els tarongers que donen color a un típic paisatge mediterrani, Nahr al-Bared, el riu fred, és un camp de refugiats que té l'aparença d'una petita població a la riba del mar. Hi ha un conjunt de casetes blanques, edificis de nombroses plantes que s'aixequen entre humils habitacles envoltats de carrerons estrets. Per població, unes 40.000 persones, Nahr al-Bared és el segon camp de refugiats més gran del Líban, després del d'Ain al-Helue, situat al sud.

Abans que els soldats de l'exèrcit libanès l'assetgessin i la bombardeguessin, aquesta petita població gaudia d'una notable activitat econòmica. Però l'exèrcit va respondre els atacs dels membres del grup salafista de Fatah el Islam, qualificat per Síria de terrorista, duts a terme des de Nahr al-Bared i de la ciutat propera de Trípoli; uns atacs que van causar vint-i-cinc baixes en les files de l'exèrcit. Situat a pocs quilòmetres de la frontera siriana, Nahr al-Bared s'havia convertit en un lloc de contraban consentit per les autoritats, en una mena de zona franca on, gràcies a la proximitat amb la costa i a un petit port, arribaven les barques dels traficants.

Influència siriana. Nahr al-Bared, igual que el camp veí de Badaui, on ara s'han desplaçat milers de refugiats fugint dels combats, es troba en una zona de gran influència del règim siria. Aquest ambient propici per als comerciants palestins, tot i

Ofegats pels refugiats

que la majoria d'habitants del camp són pobres, ha acabat per sempre, ja que a partir d'ara no serà fàcil de trobar homes de negocis que vulguin reconstruir-lo. L'arribada, fa uns quants mesos, dels militants de Fatah al-Islam, des de diversos països àrabs, va trasbalsar l'estil de vida al

camp. En poc temps van establir-se en una zona del camp, propera a la platja; es mantingueren apartats de la resta de la població i presumien dels seus recursos materials, sobretot de les armes. Fatah al-Islam, l'objectiu proclamat del qual és combatre Israel, és considerat per les organitzacions palestines legítimes, com Al Fatah o Hamàs, un intrús que s'ha infiltrat entre els refugiats que viuen des de 1948 a la república libanesa. Un intrús perillós amb vinculacions amb Al Qaida.

Com si el Líban no tingués prou problemes: un govern enfrontat a una

ferma oposició dirigida per Hezbollah, que continua exigint la formació d'un nou executiu de concentració nacional; un parlament paralitzat; un ambient d'incertesa i l'amenaça constant d'atemptats terroristes, cosa que genera una gran frustració civil i un retrocés econòmic immens. Enmig de tot això, l'episodi armat de Nahr al-Bared ha posat al límit la greu qüestió de la presència palestina al Líban.

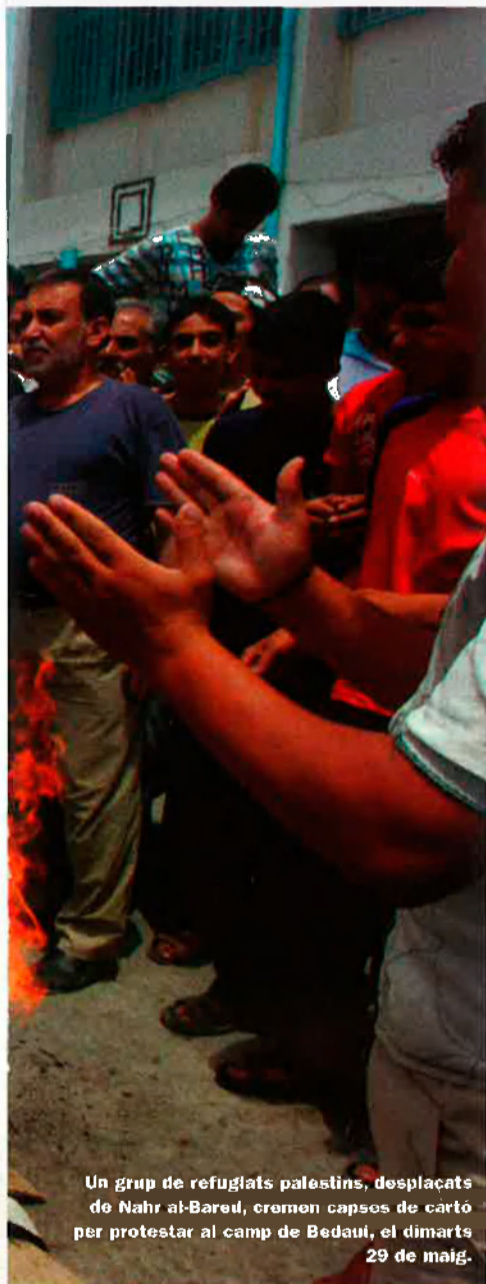
Soldats mal preparats. El 1969 els àrabs van imposar al dèbil govern del Líban els acords del Caire que, de fet, regulaven l'extraterritorialitat d'aquests camps de refugiats enclavats de nord a sud de la geografia libanesa. Aquesta situació permet que les organitzacions palestines oficials s'encarreguin de la seguretat i de l'ordre públic, mentre que l'exèrcit i la policia libanesa no poden penetrar en els llocs habitats pels refugiats palestins. En aquestes circumstàncies va ser lamentable que el diumenge 27 de maig l'exèrcit libanès perdés una vintena de soldats. Van ser sorpresos per l'eficàcia i el poder armamentístic dels milicians de Fatah al-Islam. Els soldats de l'exèrcit, en canvi, no estaven preparats ni prou armats per a encarar-s'hi. Tot plegat va ser una humiliació per al delicat estat libanès. El dilema, ara, per al govern de Beirut, és de mal resoldre. Un assalt militar al camp, al qual s'opo-

Nahr al-Bared s'havia convertit en un lloc de contraban consentit per les autoritats

sa Hezbollah, podria ser catastròfic sense un acord previ amb els palestins. Alhora, la manca de reacció, és a dir, no detenir els responsables, posaria en una situació encara més delicada la fràgil autoritat del govern libanès.

Fatah al-Islam és un dels grups salafistes sostinguts amb diners de l'Aràbia Saudita que en poc temps ha prosperat entre els habitants pobres que viuen a ciutats com Akkar, Diniye o Trípoli, al nord del Líban. Dins d'aquesta població hi ha un rerefons de moviments radicals sunnites que, sense anar gaire lluny, ja el 1999 va provocar un altre enfrontament a les muntanyes de Diniye entre l'exèrcit i extremistes islamistes. A la dècada dels anys vuitanta, grups salafistes com Jama Islamiya o els Tawfid de l'emir Chaban van ser molt actius. Trípoli és, sens dubte, la principal ciutat sunnita del Líban.

Tomas Alcoverro

Un grup de refugiats palestins, desplaçats de Nahr al-Bared, cremen capsos de cartó per protestar al camp de Bedaui, el dimarts 29 de maig.

Sis dies que van marcar la història

Aquesta setmana fa quaranta anys d'un esdeveniment clau per a la història de tot l'Orient Mitjà i que, de retop, va tenir conseqüències per als refugiats palestins de la regió. Del 5 al 10 de juny de 1967 hi hagué l'anomenada Guerra dels Sis Dies, que va enfrontar els exèrcits d'Israel amb els d'Egipte, Síria i Jordània. Els israelians van derrotar els exèrcits d'aquests altres tres països i van ocupar els territoris de la península del Sinaí, els alts del Golan, la riba occidental del riu Jordà i la ciutat de Jerusalem. En poques hores, ja des del primer dia, Israel va poder destruir l'aviació àrab. La derrota, que de primer el rais egipci Gamal Abdel Nasser va mirar d'ocultar, va traumatitzar durant anys el seu poble. Si bé Egipte va recuperar el Sinaí, Síria no ha pogut tornar encara al Golan i Jordània va haver de renunciar a les terres de Cisjordània, lliurades ara a l'Autoritat Nacional Palestina, on intenta edificar un projecte d'estat. Quaranta anys després de la Guerra dels Sis Dies, el conflicte entre palestins i israelians encara no s'ha resolt, com tampoc no s'ha aplicat la resolució 242 del Consell de Seguretat de les Nacions Unides que estableix la devolució dels territoris. Les conseqüències d'aquell conflicte continuen encara ben vives.